

Recomanacions per a l'avaluació no presencial

La necessitat de preveure plans de formació adaptats a les limitacions de la presencialitat demanen que les activitats d'avaluació que habitualment es desenvolupen en modalitat presencial s'adaptin a l'entorn no presencial. Aquest document sintetitza el marc d'avaluació a la UPF en aquest període no presencial, recull diverses recomanacions bàsiques per abordar la transformació de les activitats avaluable que habitualment es desenvolupen en modalitat presencial i proposa quatre tipus habituals de patrons d'avaluació utilitzables en l'entorn no presencial.

1. El model d'avaluació a la UPF en període no presencial

El model d'avaluació de la Universitat Pompeu Fabra es basa en l'avaluació contínua i centrada en l'estudiant, cosa que implica que l'estudiant fa diverses activitats avaluable al llarg del trimestre, i que rep retroacció d'aquestes activitats també al llarg del trimestre. L'avaluació continuada dels resultats d'aprenentatge definits per a cada assignatura no exclou que les assignatures puguin tenir una prova final, amb un pes divers, al final del trimestre, durant el període d'avaluació específic que s'estableix. Aquesta possibilitat, però, no implica en cap cas que l'avaluació dels aprenentatges en l'entorn no presencial s'hagi de centrar ni en l'avaluació sumativa ni en la transposició a distància d'un examen presencial.

Les activitats avaluable de les assignatures combinen de forma equilibrada l'avaluació formativa, que permet que l'estudiant detecti durant el trimestre les possibles dificultats i les pugui corregir, i l'avaluació sumativa, que valora els resultats obtinguts al final d'un procés. A la UPF, les activitats avaluable es preveuen als plans d'estudis i als plans docents que se'n deriven. Cada assignatura té prevista una combinació d'instruments entre els següents: 1) la participació en activitats plantejades dintre de l'aula, 2) els exàmens, 3) el treball individual, 4) el treball en grup i 5) les exposicions o demostracions.

En aquest moment, les activitats avaluable previstes als plans docents han de ser compatibles amb el fet que l'estudiant les fa totes fora de l'aula presencial. Cal per tant adequar les activitats avaluable que es feien presencialment (que són només una part de les activitats avaluable del curs) a aquest nou marc. En aquest context, tot i que la tecnologia és un aliat indiscutible, intentar traslladar a l'entorn no presencial les condicions de control i monitorització de l'estudiant a distància i en situació de confinament no és la millor opció per avaluar els resultats d'aprenentatge que es treballen al llarg del trimestre, inclòs el moment de l'avaluació final, si n'hi ha.

Però més enllà de resoldre ara la logística de l'avaluació no presencial del període de confinament en què ens trobem, la UPF continua reflexionant sobre el seu model d'avaluació. En el marc del projecte [Edvolució](#), l'avaluació de l'estudiant, que és el centre de l'aprenentatge, ocupa un lloc destacat, i entre les línies de treball que s'ha proposat destaca la reflexió sobre els models de puntuació de les matèries, el debat sobre els moments d'avaluació i els tipus d'avaluacions que es fan als estudiants, així com el disseny d'activitats avaluatives que condueixin al guany formatiu de l'estudiant. Per tant, en paral·lel a la resolució de les qüestions més pràctiques, que són necessàries en aquest moment, tots

els centres estan convidats a mantenir els fòrums de debat necessaris per avançar en aquestes línies de treball.

2. Recomanacions bàsiques per a l'avaluació no presencial

a) Adaptar les activitats avaluables al context de confinament dels estudiants

Si bé el tipus d'activitats d'avaluació no s'ha de modificar pel fet que es facin a distància, el contingut de les activitats avaluables s'ha d'adaptar a la situació de confinament dels estudiants. En aquest sentit, cal vetllar perquè hi hagi un equilibri entre el control de l'activitat de l'estudiant i la finalitat de la prova d'avaluació que es proposi. En un context de confinament, una prova que permeti la consulta de recursos i materials s'adapta millor al context que una prova que exigeixi una monitorització extrema de l'activitat de l'estudiant.

b) Valorar quin instrument s'ajusta més als resultats d'aprenentatge que es volen avaluar

Avaluar els resultats d'aprenentatge d'una assignatura es pot fer de maneres diverses. L'objectiu d'avaluar l'estudiant es pot assolir amb exàmens, però també amb les altres proves d'avaluació que es programen durant el trimestre i que estan previstes als plans docents de les assignatures: participació en activitats plantejades dintre de l'aula, treball individual, treball en grup i exposicions o demostracions. Aquests instruments es poden concretar en activitats molt diverses, des de casos pràctics, preguntes de "llibre obert", exercicis en grup, etc.

Així mateix, cal considerar diverses formes de presentació dels treballs: infografies, mapes mentals, pòsters, presentacions narrades amb veu, podcasts o vídeos i considerar també la possibilitat de coavaluar, professor i estudiants o l'avaluació entre els mateixos estudiants. En la mesura que sigui possible, es poden replicar aspectes del treball de pràctiques o de laboratori, mitjançant simulacions per exemple en vídeo, oferint als estudiants casos, problemes o dades que han d'interpretar. Es poden trobar exemples útils al document [Avaluació en línia: eines i recursos](#).

c) Dosificar la sincronia de les activitats d'avaluació

Els horaris de les activitats avaluables síncrones han de ser compatibles amb un confinament que es produeix majoritàriament en família. Així mateix, entre les proves síncrones i les asíncrones, sempre que sigui possible es recomanen les segones. La flexibilitat temporal facilita la participació dels estudiants que tenen dificultats de connexió a internet i limitació en la disponibilitat d'ordinadors. Així mateix, les proves asíncrones faciliten als estudiants que viuen en fusos horaris diferents que puguin completar les activitats avaluables.

d) Evitar la transposició de les proves d'avaluació presencials a proves a distància

La transposició de les proves presencials a proves a distància ha de ser excepcional, perquè implica una monitorització de l'estudiant que es produeix en unes condicions molt diferents de les que es fan de forma presencial i interfereixen probablement en el seu espai personal i familiar actual. Les preguntes que demanen reflexió o capacitat de relacionar conceptes, i no la simple memorització de la resposta, permeten avaluar resultats d'aprenentatge i redueixen les possibilitats de plagi. En tot cas cal una reflexió per adaptar les proves d'avaluació a l'entorn no presencial, perquè l'objectiu de l'avaluació no és satisfer el control del professor (que s'ha de garantir), sinó mesurar l'assoliment de les competències de l'estudiant. Les tecnologies hi ajuden molt, però la solució a l'avaluació no presencial no passa per trobar la tecnologia definitiva. En el cas que es proposi una prova síncrona amb monitorització dels estudiants cal seguir les [indicacions previstes per la Universitat](#).

e) Tenir en compte indicadors de seguiment de l'assignatura

En l'avaluació contínua l'acompanyament a l'estudiant i el seguiment del seu progrés acadèmic és essencial. També ho és que l'estudiant segueixi l'assignatura de forma regular i que participi a les activitats programades al llarg del trimestre. Els [informes de seguiment que proporciona Aula Global](#) sobre l'activitat que l'estudiant fa dintre de l'aula són un instrument útil per valorar-la.

2. Patrons d'activitats d'avaluació no presencials

Basats en el *Document de treball sobre l'avaluació universitària no presencial, del grup de treball CAAE-CPOA del CIC i Informe de iniciativas y herramientas de evaluación online universitaria en el contexto del Covid-19 del Ministeri d'Universitats*. Es poden consultar exemples i altres recursos útils per a l'avaluació a la web de [Docència i avaluació no presencial](#)

a) Prova objectiva tipus test

Es poden formular preguntes d'opció múltiple. L'execució simultània per part de tot el grup i amb un temps limitat minimitza força el risc de còpia entre estudiants. També es poden proposar tests seqüencials, que no carreguen tant els servidors. Introduir l'aleatorització a les preguntes i a les respostes minimitza el risc de còpia. Es poden crear qüestionaris amb una durada limitada de resposta. També es poden activar mesures de seguretat que bloquegin les opcions de navegació simultània per internet mentre es fa la prova.

Recursos: [Qüestionari Aula Global](#)

b) Prova de desenvolupament per escrit

Es poden formular preguntes curtes, d'assaig o de desenvolupament. No és necessari que la resposta sigui llarga, però res impedeix que ho sigui. En tot cas, cal valorar el temps que es necessita per fer la correcció de les proves llargues; pot ser útil limitar l'extensió de la resposta. Per minimitzar el risc de plagi, les preguntes han de ser més de valoració, interpretació, creació i reflexió que no de reproducció de continguts que es trobin en

repositoris diversos. En tot cas, el lliurament d'aquest tipus de proves pot passar per Turnitin.

Recursos: [Tasca](#), [Turnitin](#),

c) Proves orals o signades i presentacions

Requereixen una quantitat important de temps per part del professor i per a grups nombrosos cal preveure que hi haurà estudiants que s'hauran d'examinar en hores i dies diferents. En el cas d'exàmens orals o signats, és recomanable disposar d'un banc de preguntes prou extens per garantir l'equitat necessària. Els exàmens orals o signats s'han de gravar, perquè l'examen és en si mateix la prova d'avaluació. Aquestes proves poden ser síncrones o asíncrones, totalment o parcialment (es pot fer una presentació asíncrona i un torn de preguntes síncron, per exemple). Tot i que l'estudiant pot preparar els continguts de les preguntes per a la defensa oral o signada, aquesta preparació pot millorar l'aprenentatge de l'estudiant si en mostra el domini en una entrevista.

Recursos: [Afegir recursos d'aprenentatge \(fitxers, ppt, vídeos, url, etc\)](#)

d) Desenvolupament de casos pràctics individuals o en grup

Permet incloure preguntes de desenvolupament, aplicacions pràctiques de conceptes, entre altres. És un tipus de prova molt habitual de l'avaluació contínua, de les activitats que els estudiants fan fora de l'aula durant un curs regular. No té cap diferència substancial respecte de les activitats avaluable que es fan durant el curs presencial, que també es fa de forma asíncrona. Aquests lliuraments poden anar acompanyats de vídeos explicatius fets per l'estudiant, i es poden completar amb un examen oral o signat sobre el treball realitzat, de forma individual o grupal. Igual com en les proves d'avaluació contínua que es fan durant el curs, és convenient fer servir Turnitin per descartar l'excés de coincidències amb materials externs.

Recursos: [Afegir recursos d'aprenentatge \(fitxers, ppt, vídeos, url, etc\)](#), [Tasca](#), [Turnitin](#),

Vicerectorat de Projectes per a la Docència
Data d'aquesta versió, 22 de maig de 2020